

Mintys

Šventės

1.

Kai buvom daug jaunesni, visa-
da laukdavom švenčių su transpa-
rantais ir vėliavomis. Ne todėl, kad
visi norėdavom žygiuoti gatvėmis,
aikštėmis ir šaukti "Ura!" arba "Va-
lio!" Tos šventės šiek tiek praskaid-
rindavo pilkšvą kasdienybę: pasi-
puošdavom išeigine eilute, ir eisenos
gretose, ir žioplėnjančių ant šaligat-
vių būreliuose išvysdavom daug pa-
žįstamų, senokai nematytų veidų,
pasišnekučiuodavom, išlenkdavom
po alaus bokalą. Tada dar nebuvo
baisu, kad pakyla, ant kurios tryp-
čiodavo sekretoriai ir kiti aukšti par-
tijos veikėjai, išlėks į orą, kartu į ga-
balus sudraskydami žygiuojančius
pro šalį.

Tada tie, kurie jau turėdavo
moskvičius arba žigulius, dar galėjo
juos palikti kur nors atokiau, neuž-
rakinę durelių.

Dabar tikina, kad ir tuomet bū-
davę nusikaltimų, tik apie juos nie-
kas nepranešdavo. Galbūt. Bet nei
kaimynas, nei pažįstamas nesiskun-
dė, kad vidury baltos dienos jam iš
rankų išplėšė rankinę. Nė iš vieno
miesto neatlėkdavo sprogimo aidas.
Nedegdavo automobiliai, nedūžda-
vo parduotuvių ar kontorų langai,
negrūdavo pastatų sienos, ne...

Užtat laukdavom švenčių. Pas-
kutiniaisiais demonstracijų metais
nesusipratėlius į eitynes priviliodavom
alumi - dažnos įstaigos, įmonės va-
dovas pranešdavo, kad prieš žygi-
gatvėmis darbininkai visų pirma bus
pakviesti prie ažuolo statinės. O už
dyką gurkštelėti visi norėjo. Po to ir
raudoną transparentą nešti būdavo
nebesunku...

Konstitucija garantavo teisę į
darbą, mokslą, poilsį. Tik nevėkš-
los nesugebėjo šiomis teisėmis pa-
sinaudoti.

Dabar, susirinkę į mitingus, grū-
mojam kumščiais ir prašom darbo,
duonos... Be išeiginių eilučių, vis gal-
vodami, ar kas neišbrovė į paliktus
tuščius namus, ar kas neišdaužė au-
tomobilio ir nenugvelbė magneto-
los...

Šiandien, savo šventės dieną,
darbininkai nei savanoriškai, nei prie-
varta nešauks "Valio!" Demokratinės
valstybės piliečiai turi teisę elgtis
kaip nori. O jie nori valgyti. So-
tūs to nesupranta, todėl bijo, kad
kažkas kažkur nesprogtų, kažkas
kažko nepavogtų...

2.

Šiandien daug rašome apie mo-
teris, motinas. Rytoj - jų, mūsų gim-
dytojų, šventė. Tikiu, pamiršim pyk-
tį, nuoskaudas. Pirkim gražiausias
gėles. Įteiksim, padėsime ant kapo...

Radau savo motinos užrašų kny-
gele. Joje - trys lakoniški sakiniai:
"Zosė mirė 1993 m. vasario 26 d.",
"Maželis mirė 1993 m. birželio 6 d.",
"Dulkienė mirė 1993 m. lapkričio
13 d."

Mano motina mirė 1994 m. ko-
vo 17 d. Aš nežinau, ar Motinos die-
na - man šventė. Bet vis tiek eisiu
pirkti gėlių...

Vygasdas Pranskūnas

----- Rytoj - Motinos diena -----

"Aš buvau
pasitutus..."

Janina LIOLIENĖ

Šauniasia rajono močiutė
Vanda Vaitiekūnienė iš Martino-
nių, tą šventinį vakarą apjuosta
specialia juosta, apdovanota gėlė-
mis, dovanomis ir gausiais žiūrovų
aploclismentais, sėdėjo aukštoje
kėdėje - soste, šypsojosi ir kartu
braukė ašaras. Ji - nugalėtoja...
Koks tas pergales ir staiga atsirad-
usio populiarumo skonis? Nu-
sprendėme aplankyti ją namuose,
specialiai dėl vizito nesitarę. Mums
nepaprastai pasisekė: šauniasia
močiutė prieš keletą minučių buvo
grįžusi iš malūno, kur, padedama
jaunesniosios dukros Jurgitos, su-
tvarkė ūkinius reikalus.

"Dabar namuose esu ir gaspa-
dinė, ir gaspadorius," - juokėsi še-
imininkė. Vyras gydomi sanatorijoje.
Apie žmonos mažytę avantiūrą - da-
lyvavimą konkurse ir laurus - nieko
nežino. Nors neseniai su vyru kal-
bėjo telefonu, nė žodeliu apie tai ne-
užsiminė, pasakojo tik apie namų
ūkį, teiravosi apie sveikatą. Moti-
nos dieną šeiminiui grįžus namo,
jo lauks staigmena - kambaryje ma-
tomiausioje vietoje kabo proginė
juosta, iš laikraščių puslapių šypso-
si žmona. Ne pirmą kartą nenuora-
ma Vanda sugalvoja kokią įmantry-
bę, savo elgesiu tarsi paneigdama
kaimo žmonių kuklumą, susikaus-
tymą. Juk ji, kaip pati sakė, visa į
šviesios atminties tėvelį, muzikantą,
nepaprastai mėgusį žirgus, ant Sar-
tų ežero ledo lenktynėse skynusį pri-
zines vietas. Taip seniai tai buvo, bet
iš atminties neišdyla baltas žirgas,
vardu Valetas, su kuriuo ir Vandu-

tė, tėčiui leidus, lyg vėjas praskrieda-
vo ledu. O mama barėsi, pyko. Tai,
ko gero, buvo vienintelis tėvų ginčų
objektas - jų šeima, kurioje augo še-
ši vaikai, o Vandutė iš jų buvo vyriaus-
ia, gyveno gana darniai. Gaila, tėtis
mirė anksti, ir mama su gausia šeim-
yna liko viena. Iš mamos paveldėtas
polinkis kulinariniam - visame kaime nė-
ra namų, kuriuose, pasak Vandos, ne-
teko linksma ar liūdna proga šeim-
ninkauti. Užtenka tik išgirsti naują pa-
tiekalų receptą, Vaitiekūnienė jo jau
nebe pamirš, net užsirašinėti nereikia.
Bet svarbiausia - ne tai... Pats nu-
stabiausias Dievo sutvėrimas pasaulyje -
arkliai. "Pamatau arkli - ir man už-
verda kraujas, net drebu, kaip no-
risi paglostyti, pakinkyti", - šypso-
si moteris. Nėra arkliuko, prie kurio ji
negalėtų prieiti, kuris ant jos pyktų.

Darbu įvyriškus ir moteriškus po-
nia Vanda neišmokyta skirstyti. Ir jos
sūnūs - 25 metų ir šeštaklasės pagr-
dukas - nesibodi puodą pamaišyti,
kiaušinienę iškepti, tvartę gyvulius ap-
ruošti. Jaunesnioji dukra Jurgita irgi
mamos pagalbininkė. Mergina baigė
devynias klases. Mama abejoja, ar
verta jai mokytis namų ekonomės

Su dukra Jurgita.

specialybės - ji nuo mažų dienų iš-
mokyta virti, kepti, namus tvarkyti,
darbus prižiūrėti. Kažin ar motina ne-
bus geriau vaiko gyvenimui parengu-
si už žemės ūkio mokyklos dėstyto-
jus? Vyresnioji dukra išteklėjusi, au-
gina dvi mergytes, gyvena netoliese.
Ji ir į mamą gyvūnu panašiausia. To-
kia pati anūkėle auga.

Supratau, kad pašnekovė nemėg-
ta moteriško išžiūmo. "Nukrenta mo-
terytei dviračio grandinė - nabagėlė
varosi paėmusi už vairo, pataisyti bi-
jo. Aš, laiškininke dirbdama, motori-
niui dviračiu važinėju. Užsiožiuoja,
būdavo, papili ant kelio į šipuliais, iš
naujo surenku ir toliau važiuoju. Pa-
galbos man nereikia. Aš pasiutus bu-
vau..." - Vandos akys spinduliuoja
azartas.

Kaip nepatikėsi - konkurse visi
matėm, kokia ji... Vaikystėje be šios
išdykėlės neapsieidavo joks renginys.
Kiek pamena, pirmoji mokytoja mėg-
davo režisuoti spektakliukus pagal
Krylovo pasakėčias. Kas kitas bus
varna, įlipusi į medį, jei ne Vanda?
Kas kitas, jei ne ji sugalvos ir kaimo
vakaronės metu užtemps berniukų
dviračius ant seklyčios stogo? Arba į
mokyklinį vakarėlį atsineš gyvatę, už-
darytą butelyje ir paleis, kad kitiems
"smagiau" būtų šokti? Vyrą ši padū-
kėlė gavo ramesnį, bet be savęs -
jos abu negalėjo gyventi - kultūros na-
muose vaidinimus repetavo, folklori-
niame ansamblyje visa šeima dar ir
dabar dainuoja. Čia pat Vanda pa-
skaičiuoja, kad net 32 vaidmenys jos
sąskaitoje. O kaip šauniasios mo-
čiutės konkurse atsidurti? "Visai pa-
prastai. Neturėjau kada ir apsigalvoti
- atėjo Jūratė iš kultūros namų, pa-
kalbino, girdi, reikia... Išsigandau: ne-
sugebėsiu, laiko pasirengti nebėra.
Susitarėm taip: jei jau labai išsigąsiu
varžovų, galėsiu ir nedalyvauti, salė-
je pasėdėsiu. Galvojau prisistatymo

metu su sūnumi padainuoti, pas-
tūti tik švyst galvon mintis - kon-
kursas taigi močiutė, o čia - ma-
ma ir sūnus, netinka kažkaip,
todėl į programą įtraukiau vos ne
visą šeimą - dukras, anūkes. Ejau
drąsiai, nebijoju. O kai paskel-
bė nugalėtoja - pasimečiau... Sė-
džiu pagerbta, ašaros byra... Nie-
kada nebūčiau patikėjusi, kad
mane galėtų išrinkti... Mačiau: ko
tu, bobele iš kaimo, ten lendi, ko
tikies? Ir - še tau..."

Nerauda ir nesiskundžia šau-
niausia rajono močiutė savo keis-
ta dalia - net du kartus teko būti
padegėliais. Per karą degė tėvų
namai, o prieš trejus metus iki pa-
matų sudegė jų pačių gyvenimas.
Būna keistų sutapimų, svarsto po-
nia Vanda. Tą sykį, prieš gaisrą, to-
kia senutė vis kalbino pirkti jos na-
mus. Kam reikia, mąstė Vaitiekū-
nai. Paskui nusprendė: sūnus jau
suaugęs, jam pravėrs. Rugsėjo
mėnesį džiaugėsi nauju pirkiniu, o
spalį visi kaip stovi vidury nakties
turėjo bėgti nuo spirgančios ug-
nies. Labiausiai mūsų pašnekovei
gaila sudegusių šeimos ir giminės
nuotraukų. Net po tokios baisios
nelaimės šeimos narių optimizmas
neleido sėdėti rankas sudėjus -
šiandien ir vėl jauku Vaitiekūnų
namuose. Šiuolaikiniai baldai,
modernūs televizoriai, pluoštelis
naujausios spaudos - buitimi skus-
tis nėra pagrindo. Kaip dešimt Die-
vo įsakymų prisimenami ir tėvų
pamokymai: neskriausk kito, ne-
daryk niekam blogo. Jais ir va-
dovaujamosi. Augusi pavyzdingo-
je šeimoje, panašią namų aplin-
ką, tarpusavio santykius, grįstus
pasitikėjimu, Vanda stengėsi su-
kurti ir savo šeimoje.

Autorės nuotraukos

Prie vairo - moteris...

Ernis ČIŽAS

Nuostata, kad vyrai geresni transporto prie-
monių vairuotojai, nėra nauja. Pavyzdžiui, sankry-
žoje užgeso automobilis. Jeigu prie vairo moteris,
visiems aišku, kad kalta pati vairuotoja. Jei-
gu vyras - "kaltas" automobilis.

Tad ar visada taip?

Statistikos departamento duomenimis, per-
nai visų nukentėjusiųjų avarijose moteris sudarė
tik 42 proc., žuvusiųjų - 26 proc.

Moterys dviratninkės - taip pat drausmin-
gesnės. Pirmą jos buvo kaltos dėl 34 proc. ava-

rijų, vyrai - dėl 46 proc.

Moterys net vaikšto saugiau. Avarijose nu-
kenčia 29 proc. pėsčiųjų moterų ir 39 proc.
vyrų.

Vyrai daug dažniau viršija leistiną greitį nei
moteris.

Nebaičių moterų prie vairo sulaikyta tik apie
1,5 proc., tuo tarpu vyrų - 10 kartų daugiau.

Deja, moterys vairuotojos ne visada linku-
sios praleisti kitą, pirmumo teisę turintį, vairo-
toją. Jos ne taip vikriai įsuka į kitą kelią, apsi-
suka.

Kas vairavo šį automobilį?

Tegyvuoja Gegužės 1 - oji?

Atkelta iš 1 psl.

"Kas galėjo pagalvoti, kad gyvenimas taip pasikeis? Dirbau Rokiškio statybos organizacijoje ir galvos dėl rytdienos neskaudėjo. Sugebėjau išlaikyti šeimą, už komunalines paslau-

gas susimokėti. Moku visus statybininko darbus. Kiek namų pastatyta! Argi šiandien, stovėdamas ant savo iškasto griovio krašto, galiu kuo pasidžiaugti? Beveik niekuo. Žmona bendrą šeimos biudžetą irgi minimalia alga te-

papildo. Šeimoje auga pora mokyklinio amžiaus vaikų. Nesinori, kad jie labai skirtųsi nuo kitų. Man, tėvui, skaudėtų širdį, žiūrint į verkiančius vaikus, negalinčius sumokėti už mokyklos organizuojamą ekskursiją ar būtinus pratybių sąsiuvinius. Neseniai avansą paėmiai, rodos, taip pat stengėsi gyventi, tačiau pinigai išgaravo kaip dūmas". Algirdas prisipažįsta, kad teko ir bedarbio duonos ragauti. Porą metų varstė Darbo biržos duris, registravosi kaip bedarbis. Tos įstaigos darbuotojai pasitikdavo klausimu: "Tai kaip, darbo dar nesuradote?"

Plėšikauti, vogti nėjo - ne to tėvų mokyta, duonos kąsnį sau ir šeimynai uždirbdavo atsiktiniais darbais - kam malkas suskaldydavo, kam ką sutaisydavo.

Nesulaukė netaręs savo žodžio ir pro šalį ejęs Antanas, kaip pats prisistatė - iš kaimo. Vyras atsisėdo prie dekoratyvi-

nio medžio, per atsitiktinumą išlikusio šalia "Aukštaičio", ir paskelbė, kad Lietuvai reikalingas karas. Kodėl? "Argi teisybė, jei kaimas ubagais baigia išeiti: pieno niekam nebereikia, mėsos nebereikia, grūdų nebereikia. Argi teisybė, kad kaimyno berniokas, pasienį dirbdamas, valstybės aprenktas, rankas sukišęs kišenėse, už 1,5 tūkstančio litų vaikštinėja, o čia vyrai statybininkai griovius už duonos kąsnį kasa?" Bandau perkalbėti užsidedusį Antaną, kad karo gal nereikia, gal-

būt kitomis bendromis priemonėmis pasieksim visuotinę gerovę. "Kol bus tokia mūsų rinktos valdžios politika - gero nesitikim. Jau ir taip "gerai" gyvenam, vos gyvi, - juokauja vyrai. - Kai tik Lietuvai laisvę iškovojom, tuoj ir ėmėm "geriau" gyventi".

Ką bepridursi? Patys sprendkite, ar šventiška darbininkams šis gegužės 1 - oji - Tarpvaldės darbininkų diena.

Autorės ir Vygando Pranskūno nuotraukos

Antanas.

Tarp geriausių - Irena Žindulienė

Salvinija KALPOKAITE

Pusančio tūkstančio narių šalyje, per 20 rajone vienijanti Lietuvos bibliotekininkų draugiją jau šešerius metus konkurso būdu renka Metų bibliotekininkę. Priminsiu, kad 1995 metų geriausios bibliotekininkės vardą pelnė mūsų rajono Viešosios bibliotekos direktorė Zita Jodeikienė. 1998 metų bibliotekininko vardas suteiktas Šilutės Frydriko Bajoraičio viešosios bibliotekos direkto-

rei Daliai Vladislavai Užpelkieni.

Specialiąją Švietimo ir mokslo ministerijos leidybos centro bibliotekų Kolektooriaus premiją gavo Irena Žindulienė, Konstantinavos filialo vyresnioji bibliotekininkė. Ji apdovanojama už plačią kultūrinę veiklą, renginių organizavimą, liaudies tradicijų puoselėjimą, aktyvų bendradarbiavimą su Kazliškio seniūnija, Konstantinavos žemės ūkio pagrindinė mokykla, kultūros namais, skaitytojų telkima.

Kultūros darbuotojai viešėjo Latvijoje

Vygandas PRANSKŪNAS

Latvijos Jekabpilio rajone viešėjo rokiškėnų kultūros darbuotojų delegacija: Kultūros tarybos vyriausioji inspektoriė - metodininkė Janina Komkienė, Teatro rūmų direktoriaus pavaduotoja Vaiva Baltrūnaitė, Choreografijos mokyklos direktorius Arūnas Skardžius, Viešosios bibliotekos direktorė Zita Jodeikienė bei Krašto muziejaus darbuotoja Elena Pėstinytė.

Į klausimą, koks šios išvykos tikslas, delegacijos vadovė J. Komkienė atsakė trumpai:

- Pasitarti, kaip ateityje plėtosime kultūrinius ryšius.

Be kita ko, J. Komkienė papasakojo, kad rokiškėnai aplankė keletą kultūros įstaigų, privačią galeriją "Mans", kurioje galima įsigyti keturių žymiausių pasaulio firmų gaminių - nuo tautodailininkų ir profesionalių meno kūrėjų iki

pramonininkų darbų.

Didelį įspūdį paliko apsilankymas Viesitės kultūros centre. Čia atėjus žmogus gali sutvarkyti visus būtiniausius kasdienos reikalus: pasisėkėti su valdžios atstovais, sumokėti už komunalinius patarnavimus, išsiųsti laišką, pasigyditi ir t.t., o užsukęs į salę, pasižiūrėti kokią nors renginį. J. Komkienė sakė, jog šis centras buvo pradėtas statyti sovietiniais laikais, o gavus lėšų iš Sorošo fondo, baigtas visai neseniai.

Pašnekovės manymu, toks centras, kurs koncentruotos visos žmogui reikalingiausios institucijos, labai praversėtų ir Rokiškyje... Anot J. Komkienės, tokie centrai turėtų būti kiekviename didesniame mieste.

Rokiškėnus taip pat nustebino, jog pavyzdžiui, Jekabpilyje yra vietos televizijai ir radijas, Viesitėje - televizija. Jekabpilio rajono gyventojai gauna daug ir išsamios informacijos.

Liepos 10 dieną mūsų rajono koncertinė grupė (apie 50-60 žmonių) dalyvaus Jekabpilio miesto šventėje.

Debesėliai eina iš rytų šalelės

Stasys VARNECKAS

Prieš gerą pusšimtį metų poetas Liudas Gira, kurio vardu Rokiškyje buvo krikštijamos gatvės, rašė:

*Iš rytų šalelės
Saulėlė tekėjo,
O iš vakarėlių
Debesėliaiėjo.*

Dabar politinė situacija visai kitokia: geros žinios dažniausiai eina iš Vakarų, o nieko gero nežadandčios - iš Rytų. Bene pati linksmiausia žinia neseniai atėjo iš Vašingtono, kur vyko šalių, priklausančių arba pritariančių NATO aljansui, vadovų susitikimas: Lietuva paminėta tarp kandidačių į NATO karinį susivienijimą, o 2002 - aisiais, ko gero, prasidės de-rybos dėl stojimo. Be to, Lietuva ir Slovėnija viešai pagirtos už pastangas tapti NATO narėmis. Tad mūsų politikų ir diplomatų džiaugsmas šiuo metu yra beribis. Ji, tiesa, truputį temdo tamsūs debesėliai iš Rytų. Maskva visai atvirai pareiškė, kad jai labai nepatiks, jei trys Baltijos šalys - Lietuva, Latvija ir Estija - taps Rusijai priešingo karinio bloko narėmis. Tokie pareiškimai šį tą reiškia, nes Rusija ir šiandien tebėra galinga branduolinių valstybė, kurios balso klausosi tokie pat branduoliniai Vakarai.

Iš Vakarų Lietuvą pasiekia ir kitos geros žinios: NATO lėktuvai sėkmingai bombarduoja Serbiją, sudaužytas paskutinis tiltas per Dunojų. Ypač tuo apsidžiaugė Lietuvos Prezidentas

Valdas Adamkus, pareiškęs, kad Lietuva visiškai pritaria ir dabartiniais, ir būsimiems NATO karinių pajėgų veiksmams. Be to, Lietuva prisijungia prie naftos embargo Jugoslavijai. Tiesa, savo naftos mes neturime. Pirmiausia mums reikia jos gauti iš Rusijos, o paskui neduoti Jugoslavijai. Neduoti, žinoma, lengva, o gauti darosi vis

sų vyrokles gali tik paskola su Vyriausybės garantija. Žodžiu, visi debesėliai iš Rytų. Kai kurie apžvalgininkai jau pradeda tvirtinti, kad be Maskvos geranoriškos pagalbos ir pritarimo Lietuva kaip savo ausis matys ir Europos Sąjungą, ir NATO. O to Maskvos geranoriškumo, matyt, ilgai nesulauksime.

Iš Vakarų mus pasiekė ir tautinė euforija - "Žalgiris" tapo Eurolygos čempionu. Visiems "Žalgirio"

krepšininkams įteikti aukšti valstybiniai apdovanojimai, solidžios premijos, 4 milijonai litų skirti pasirengti būsimoms krepšinio batalijoms, o tamsiaodis įžaidėjas Tėjus Ednis, Europą stebinęs virtuozišku kamuolio valdymu, kai kurių aistruolių paskelbtas Lietuvos dievu.

Brazilija jau seniai mel-džiasi futbolui, bet ji nelai-koma išsivysčiusia šalimi. Kas bus, jei Lietuva pradės melstis tik krepšiniui ir Tajui Edniui?

Krepšinio euforija truputį apramino mūsų valdžios viršūnių tarpusavio rietenas, Seimo dauguma 77 balsais pareiškė pasitikėjimą Gedimino Vagnoriaus vadovaujama Vyriausybe. Tiesa, šį kartą Vyriausybei padeda būtent Rytai, o ne Vakarai: Rusijos krizė yra pagrindinis G. Vagnoriaus koziris lošime su nepatenkinta ir kritiškai nusiteikusia opozicija.

Rezonansas

sunkiau. Ypač po to, kai mūsų Vyriausybė tarpkontinentinei JAV firmai "Williams International" atidavė 66 procentus "Mažeikių naftos" akcijų, o Lietuvos ūkio ministras Vincas Babilius oficialiai pareiškė, kad "Ivano prie Lietuvos naftos vamzdynų neprileis". Išsėdėjęs "LUKOil" prezidentas atsakė, kad tokiu atveju "Vincas negaus rusų naftos". Nors tai tik žodiniai pašmaikštavimai, bet jie labai pradžiuogino Latvijos valdžią, kuri suinteresuota, kad Rusijos nafta į Vakarus tekėtų ne per Lietuvą ir baigiamą statyti Būtingės eksporto terminalą, o per Latviją ir jos Ventspilio uostą. Latviai dėkoja mūsų politikams ir ypač ūkio ministrui Vincui Babilui...

Kitas debesėlis iš Rytų - dujų koncerno "Gazprom" pagrasinimas nutraukti dujų tiekimą Lietuvai. Mat mūsų dujininkai skolingi šiai firmai per 18 milijonų JAV dolerių ir neturi pinigų skolai gražinti. Išgelbėti mū-

---- Du pasakojimai iš Antanašės ----

1. Šaltam dvare ne visada šalta

Vygandas PRANSKŪNAS

Antanašės kultūros namai, biblioteka, kraštotyros muziejus įsikūrę dvare rūmuose. Už storų sienų - lyg šaldytuve. Čia dirbančios moterys kartais įsijungia elektrinius šildiklius - kad rankos visai nesugrūbtų, kad skaitytojo kortelėje galėtų užrašyti, koks kaimo žmogus kokią

knygą ar periodinį leidinį ketina į namus parsinešti.

Bibliotekos vyresnioji bibliotekininkė Rita Gernienė sakė, kad pačioje Antanašėje gyvena 310 žmonių, žemės ūkio bendrovės teritorijoje - 530, o krūvon sudėjus dar ir Zarinkiškio bei mažesnių aplinkinių kaimelių piliečius, suskaičiuotum iki 910.

Antanašės moterys ir vyrai jau senokai turi vieną nepatogumą -

gyvenvietėje nebėra parduotuvės. Artimiausia - Obeliuose. Nors iki šio "didmiesčio" ne taip toli, tačiau dėl duonos kepalėlio, cukraus ar makaronų tenka minti vis tik ne puskilometrį. Gerai, jei čia pat transporto priemonė, o jei jos nėra - tik gaišėtis. Kaimiečiui, ypač pavasarį, brangi kiekviena minutė. Laiku nepasodinsi, nepasėsi - rudenį nebus už ką ir duonelės nusipirkti.

Vis dėlto šaltų kultūros namų administratorė Gražina Pitrenienė įsitikinusi, kad žmogus ne vien duona sotus. Taip, anot jos, mano ir žemės ūkio bendrovės vadovas Antanas Trumpa, kuris labai aktyviai dalyvauja visuose kultūriniuose renginiuose, kiek gali, padeda finansiškai ar kaip kitaip.

Gražina Pitrenienė ir Rita Gernienė aprodė buvusį pirmininko kabinetą, kuriame dabar įsikūręs muziejus. Beje, moterys prasitarė, jog etnografinius daiktus tik-

Smalsiausi įvairių Antanašės gyvenvietėje vykstančių renginių dalyviai - vaikai.

riausiai padovanos Kriaunų muziejui ar Obelių vidurinei mokyklai.

Turim kitokių sumanymų - prisipažino kultūros židinio p. o. selėtojos, tačiau atvirai visko išdėstyti nesiryžo. Tiesa, pusė lūpų tarstelėjo:

- Nauji eksponatai galbūt bus susiję su medžiokle...

Su Rita ir Gražina ilgėliau pa-

sišnekučiuoti nepavyko, nes jos rengėsi vesti Antanašės močiūčių konkursą, kuriame išdėstyti dalyvauti keturios moteriškos: Elena ir Zinaida, sulaukusios po ketvertą anūkų, Milda - trijų, Genė - kol kas vienintelio.

Apie šį renginį - kolegės Jolitos pasakojimas.

Autoriaus nuotraukos

Gražina Pitrenienė (kairėje), nenorėjusi atskleisti būsimo muziejaus paslapties, tik prajuokino Ritą Gernienę.

2. Šauniausieji - grūdų maišas

Jolita KAŠKEVIČIENĖ

Šauniausios Antanašės močiutės konkurse dalyvavo Milda Stašeliene, Elena

Smalinskienė, Genė Katinauskienė ir Zinaida Gimbutienė.

Renginio organizatorės pasveikino drašuoles, paskaitė eilių apie sengalvėles ir pakvietė

į salės vidurį vaikučius. Vaikučiai deklamavo eiles, pašoko.

Pasitelkusios į pagalbą žiūrovus, organizatorės išrinko žiuri. Ji renginio pabaigoje ir turėjo paskelbti rezultatus.

Na, o senelės prisistatė, pasigyrė anūkais, net proanūkais. Elena pavaišino savo slėgtu sūriu, Milda - namie keptu obuolių pyragu. Ak jau tos močiutės!

Konkurso dalyvės dainavo lietuvių liaudies dainas, netgi tualeliniu popieriumi bandė suvystyti anūkėlę, žaidė ratelį su žiūrovais, lavino klausą ir budrumą, bandydamos atspėti paukščių pamėgdžiojimus. Žodžiu, varžėsi kiek tik įmanydamos, kad tik taptų šauniausiomis. Žiūrovai balsavo tai už vieną, tai už kitą. Jos visos buvo šaunios. Taip

besirungiant, netruko ateiti ir konkurso pabaiga. Beliko tik suskaičiuoti balsus ir nuspręsti, kuri gi šauniausia.

Šauniausios titulas atiteko Mildai Stašelienei. Jai Antanašės žemės ūkio bendrovės pirmininkas Antanas Trumpa vos įstengė atnešti prizą - grūdų maišą. Antanas Trumpa padėjo visiems susirinkusiems, renginio organizatorėms, dalyvėms, palinkėjo, kad ir kitąmet tokios varžytuvės nebūtų pamirštos.

Šauniausioji Milda žiūrovus "papierko" obuolių pyragu.

Zinaida, buvusi ir tremtyje, dar nepamiršo, kaip vystyti vaiką.

Atvilkęs sunkų prizą, Antanas Trumpa minutėlę atsikvėpė.

Sportas

Latvijoje - antri

Jolita KAŠKEVIČIENĖ

Latvijoje, Tukumo mieste, vyko motokroso varžybos Latvijos taurei laimėti. Jose dalyvavo ir sporto klubo "Viesulas" lenktynininkai. Artūras Stankevičius 125 kub. cm motociklų klasėje užėmė 17 vietą. Romas Kišūnas ir Uldis Vavere motociklų su priekabomis klasėje nė vieno važiavimo nebaigė dėl techninių kliūčių.

Kitą dieną sportininkai susirinko į Madonos trasą. 750 kub. cm motociklų su priekabomis klasėje Romas Kišūnas ir Uldis Vavere užėmė antrąją vietą.

Šiandien ir rytoj Kėgumo mieste (Latvija) vyks Europos čempionato 125 kub. cm motociklais varžybos.

Gegužės 8 d. prasidės Lietuvos čempionato I etapas. Jis vyks Aliu trasoje, Utenos rajone. Varžybose dalyvaus ir "Viesulo" sportininkai.

----- Pataria specialistai -----

Kaip auginti naminius paukščiukus?

Birutė SPUNDZEVICIENĖ
Konsultantė gyvulininkystei

Atėjo pavasaris. Turguose pasirodė viščiukų, kalakučių, žasiukų. Ką reikia žinoti norint išauginti sveikus paukščiukus?

Pirmiausia reikia numatyti paukščiukų laikymo vietą. Tam tinka didesnės dėžės ar patalpos, kuriose įmanoma palaikyti 29-30 laipsnių temperatūrą. Paukščiukų laikymo patalpa parengiama prieš parą. Ant grindų turi būti pabarstyta kalkių (1 kv. m - 0,5 kg), pakreikta sausu kraiku, pastatytos lesalines ir girdyklos. Nusipirkus viščiukų, patartina pirmiausia juos pagirdyti šiltu pasaldintu vandeniu, o vėliau pailsinti. Pirmomis dienomis viščiukai le-

sinami kietai virtais kiaušiniiais, varške, specialiu kombinuotu pašaru. Lesalo ir vandens turi netrūkti.

Pirmąsias savaites viščiukams būtina 28-30 laipsnių temperatūra, visada sausas kraikas. Gerai, kai per pirmąsias dvi savaites patalpoje būna šviesu 23-24 val. per parą. Po 4-5 savaičių viščiukai apsiplunksnuoja, todėl papildomai šildyti nebereikia.

Kalakutai - stambiausi naminiai paukščiai. Pagal baltymų ir mineralinių medžiagų kiekį jų mėsa vertingesnė už kitų naminių paukščių mėsą. Kalakučių jautrūs temperatūros svyravimams, drėgmei, skersvėjams. Pirmomis dienomis kalakučiams reikalinga 29-30 laipsnių

temperatūra, šeštą dieną - 26 laipsnių. Vėliau kas savaitę ji mažinama. 30 - ties dienų kalakučiams reikalinga 21 laipsnių temperatūra.

Pirmąją dieną kalakučiams lesinami susmulkintais kiaušiniiais, sumaišytais su geros kokybės kvietiniais, avižiniais ar miežiniais miltais, specialiais kombinuotais pašarais 8-9 kartus. Per pirmąsias 5 dienas kalakučiams labai blogai mato, jie ilgai ieško lesalo, todėl lesalines reikėtų laikyti gerai apšviestoje vietoje, į lesalus įdėti žolės. Jie mėgsta dobilus, jauną liucerną, dilgeles, svogūnus, kopūstų lapus, svėres, saulėgrąžų lapus, morkas, burokėlius. Nuo penktosios dienos kalakučiams galima duoti varš-

kės, rūgusio pieno. Drėgni lesalai turi būti visuomet švieži, nes ilgiau palaikius, paukščiai gali apsinuodyti ir pradėti viduriuoti. Prie naujų pašarų reikia pratinti palaipsniui. Kartą per savaitę būtina duoti atsigerinti kalio permanganato tirpalo.

Žasiukai nėra tokie jautrūs, bet ir juos auginti reikia mokėti. Patalpa, kurioje auginsite žasiukus, turi būti gerai išvalyta, kraikui geriausiai tinka pjūvenos, durpės ar šiaudai, tik jokių būdų ne drėgni ar supeliję. Patalpos temperatūra pirmą savaitę 28-32, antrą 24-26, trečią 20-24 laipsniai šilumos. Po pirmųjų trijų savaičių žasiukų papildomai šildyti nebereikia. Keturių savaičių žasiukus per dieną gali sulesti 1,5-2 kg žo-

lės, todėl gegužės - birželio mėnesiais juos tikslinga leisti ganytis. Vėliau, kai ganyklos suprastėja, žąsis reikia lesinti koncentratais. Labai tinka vakare sulesinti po 50-100 g avižų ar miežių.

Pirmomis dienomis žasiukai lesinami kietai virtais kiaušiniiais, kukurūzų, kviečių, miežių mirkytomis kruopomis, virtais žirniais, nugriebtu pienu, varške, smulkinta žole. Žolę galima duoti nuo pat pirmojo lesinimo, vėliau ji gali sudaryti 40-60 procentų grūdinių lesalų. Prie lesalinių žasiukams būtinos girdyklos, kad jie niekad nepritrūktų vandens.

Purkšdami nedarykime klaidų

Alfредas AUGULIS
Konsultantas mechanizacijai

Pesticidus reikia naudoti kaip vaistus - laiku, tiksliai, saugiai.

Purkštukams dėvintis, kaupiantis nuosėdoms, jų pralaidumas vis labiau skiriasi, tuo pačiu prastėja darbo kokybė. Kad to išvengtume, prieš darbų pradžią purkštuvą sureguliuokime: manometrą patikrinkime la-

boratorijoje;

labai kruopščiai išvalykime baką, kolektorių, vamzdžius ir visas ertmes, kuriose kaupiasi rūdys ir nuosėdos;

filtrų tinkeliai turi būti švarūs ir nepažeisti, o darbo metu juos reikia kasdien plauti;

prieš valant purkštukus, juos reikia pamirkyti skalbimo milteiliu ar sodos tirpale. Jų negalima valyti metaliniais daiktais;

kad purkštukai neužaktų, nau-

dokime minkštą vandenį;

sukomplektuokime vienos rūšies ir vienodo pralaidumo purkštukus. Jų pralaidumas negali skirtis daugiau kaip 5 proc.;

purkštukai turi būti vienoje platformoje ir vienodu atstumu nuo žemės, o purškiamasis vamzdis - statmenas važiavimo kryptčiai;

purškiant atstumas nuo purškiamojo paviršiaus turi būti apie 50 cm;

visi sujungimai turi būti sandarūs, važiavimo greitis pastovus ir ne didesnis kaip 10 km/h;

prieš pradėdami purkšti, gerai išmaišykime darbinį skystį bake;

tinkamiausias purškimo laikas - tik nukritus rasai. Nerekomenduojama purkšti, kai oro temperatūra aukštesnė kaip 25 laipsniai šilumos, o vėjo greitis didesnis kaip 4-5 m/s (dūmai kyla į viršų 45 laipsnių ar didesniu kampu);

purkštuvų darbo kokybę patikrinkime, o išpurškimo normą nustatykite tik su vandeniu. Baigus purkšti, į baką pripilkime vandens ir išpurškime prieš tai purkštame lauke;

prieš darbų pradžią susipažinkime su saugaus darbo reikalavimais ir taisyklėmis, būtinai naudokime individualias apsaugos priemones.

Turgaus reportażai

Stasys VARNECKAS

Oranžerija daugiabutyje

Pavasaris jaučiamas vos įkėlus koją į turgų, ypač pasivaikščiojus jo kairiojoje dalyje, kur anksčiau buvo beveik tuščia. Dabar čia tiek žalumos, kad net stebiesi, kaip jos tiek prižėlė per šaltą ir ilgą žiemą. Įvairiausių gėlių želmenys, daržovių daigai, net ramunėlių lapai.

- Iš kur? - nustebo dažnai turguje matoma rokiškietė. - Ogi vieną kambarį daugiabučiam paverčiau oran-

Šios nuotraukos autorius bandė suskaičiuoti, kiek pavadinimų duonos kepama Rokiškio kepyklose. Suskaičiavo 17, tačiau tai nėra tikslus skaičius.

Pavasaris ant prekystalių

žerija. Ir virtuvėje ant palangės dvi dėžės su pomidorų daigais telpa...

Turguje jau yra gerokai užtelėjusių "Agato" pomidorų daigų. Už dešimtį - 6 litai. Už geltonųjų pomidorų daigų prašoma 90 centų. Tačiau pirkėjų radosi nedaug. Kolektyvinių sodų inspektuose sodinti pomidorus, agurkus dar anksti - net gegužės mėnesį juos numarina šalnos. Be to, pirkėjai iš patyrimo žino, kad visa ši pavasario produkcija bus vis pigesnė.

Gyventi galima

Prieš 10 metų rokiškietis Česlovas Keršulis net nepagalvojo, kad jam teks prekybininko dalia. Ramiausiai vairavo žemės ūkio profesingų automobi-

lį, vėliau tą patį darbą dirbo "Audrupio" kolūkyje. Dabar profsąjungos nebėra. Nebėra ir "Audrupio". Iš jų liko tik prisiminimai ir įrašai SODR - os knygelėje. O Česlovas tapo turgaus prekybininku. Dvi dienas per savaitę jis prekiauja Rokiškio turguje, kitas - Tiaikos gatvės prekyvietėje.

Česlovo prekių kainos tokios, kaip ir visame turguje. Butelis Obelių aliejaus - 4,9 litu, "Saulutės" - 4,6, kilogramas Panevėžio cukraus - 3,2, bankrutuojančio Pavenčių cukraus fabriko - 3,15. Daugelio prekių kainos, anot Česlovo ir jo kolegų, dabar reguliuoja ne turgus, o visai šalia kėpsanti "Vikondos" prekybos "pilis", kuri stengiasi "monopolizuoti" pirkėją ir, ko gero, sužlugdyti konkurentą. O tai galima padaryti tik mažais prekybos antkainiais.

Česlovas Keršulis prekes ima iš Kauno didmeninės bazės. Smulkiesiems verslininkams iškovojo daugiau lengvatų, gyventi, sakė, galima.

Už 100 litų - 3 paršiokai

Valstietį, kaip ir profesionalų prekybininką, labai dažnai apgauna rin-

Česlovą Keršulį prekiauti išmokė gyvenimas.

kos nepastovumas ir suja atsidurianti nežinomybė. Štai pagyvenęs žemdirbys iš Valaiškių kaimo, anksčiau Užmiškiu vadinto, tris neprastus paršilius siūlė už 100 litų.

- Pernai pavasarį paršai buvo oho! - po šimtą litų kiekvienas, - dėstė neskubėdamas valstietis. - Galvoju, ir šiemet pasipinigausiu. Taip manė ir kiti - tik pasidairyk, kiek šiandien parši!

O tų paršių šeštadienio turguje išties daug. Jų kaina svyruoja nuo 40 iki 70 litų. Bet pasiūla akivaizdžiai viršija paklausą.

Sportas

Pavasario krose paaiškėjo greičiausi

Inga ŽIAUGRIENĖ

Įvyko pagrindinių ir vidurinių mokyklų pavasario kroso varžybos, kuriose dalyvavo 163 bėgikai.

Pagrindinių mokyklų grupėje dalyvavo 13 komandų. Pirmąją vietą laimėjo Laibgalių, antrąją - Žiobiškio, trečiąją - Panemunio mokyklų atletai.

Vidurinių mokyklų pirmoje grupėje dalyvavo 9 komandos. Prizininkėmis tapo Pandėlio, "Romuvos" ir Juozo Tūbelio mokyklų rinktinės.

Antroje grupėje nugalėjo Jūzintų vidurinės mokyklos moksleiviai. Antri buvo kamajiškiečiai, tretis - J. Tumo - Vaižganto mokyklos bėgikai.

Rokiškio

Kas gražu, atsilieps, kas
teisinga, nemirs, nors vandenim,
kalnais apklotum.

Vaižgantas

PRAGIEDRULIAI

Nepriklausomas rajono laikraštis

1999 m. gegužės 1 d. šeštadienis. Nr. 34. (114) Kaina 0,80 Lt.

Rytoj -
Motinos diena

Surastos iš naujo

Savinija KALPOKAITĖ

Vis labiau įsisiaučia žiedlapių pūga. Joje paskęsta sodai, pakelėse šypso sielos. Tiesiasi margaspalvis pienu kili-mas.

Gegužės mėnuo skirtas pagerbti Šv. Mergelę Mariją - Dievo Sūnaus Motiną ir aukščiausią motinystės pavyzdį, o gegužės pirmasis sekmadienis įprasmin-tas kaip Motinos diena.

Motinos diena pradžia bus dvas. An-glijoje paplitęs paprotys lankyti motinas ketvirtą gavėnios sekmadienį. Iš Angli-jos šis paprotys pateko į Ameriką, kur Motinos diena šio amžiaus pradžioje im-ta švęsti antrą gegužės sekmadienį. Mo-tinoms tą dieną įteikdavo gėlių, dovanų, tvarkė minisių motinų kapus.

Po Pirmojo pasaulinio karo Motinos šventė tapo populiari daugelyje Europos kraštų.

Kitų valstybių pavyzdžiu Motinos die-na buvo Lietuvoje minima jau nuo XX a. 3-čio dešimtmečio. Sovietiniais me-tais ši diena nors ir oficialiai nebuvo mi-nima, bet daugelyje šeimų tikrai nepa-miršta. Bažnyčioje Motinoms pagerbti būdavo aukojamos šv. Mišios.

Poetas Robertas Keturakis rašė:

Motinos neišeina,

Motinos gyvena mūsų nepastebi-mos

Motinos gyvena mūsų užmirštos.

Motinos gyvena mūsų surastos iš naujo.

Tegyvuoją Gegužės 1 - oji?

Šiandien - Tarptautinė darbininkų diena

Janina LIOLIENĖ

Galime pasidžiaugti: turime tai, ko siekėme, ko nusipel-nėme.

Kai kurie dar neprarado dar-bo ir garantuoto uždarbio. Kai kuriems - laisvės tiek, kad ne-bėra kur jos dėti: atsikeli ryte ir eini, kur nori, nesvarstydama, ką valgys vaikai.

Kokios šiandieninės Rokiškio darbininkų nuotaikos, paklausiau Nepriklausomybės aikštę tvarkančių vyrų.

Trys jauni vaikinai - Tomas, Andrejus ir Renatas - kastuvais kasė griovius. "Ar žinote, vyrai, kad greitai jūsų - darbi-ninkų - šventė?" - klausiu. Vi-si linksi galvomis: taip, girdė-ję, tik jų tėvams tai būdavusi šiek tiek kitokia diena, tikrai šventiška ir džiugi. O jums? "Dirbame visi siūsti Darbo bir-žos. Mėnesiui duotas bando-masis laikotarpis, jį išlaikę, ti-kimės dar kurį laiką užsidirbti duonai", - pasakoja Renatas. Statybininko amato jis mokė-si Panevėžyje, moka dažyti, tinkuoti, mūryti, bet savo igū-džių įtvirtinti neturi kur. Jam pritaria Tomas ir Andrejus. "Dirbame už minimumą ir dar džiaugiamės, kad turime nors laikiną darbą. Vogti iš nevil-ties eiti nesinori", - guodžiasi Andrejus.

Į pokalbį įsiterpia Algirdas. Jis šioje kompanijoje vyriausias, turintis 20 metų statybi-ninko darbo stažą.

Nukelta į 3 psl.

2-3

sakiniais

☑ Gegužės 4 d. - Savivaldybės diena Obelių seniūnijoje:

9-11 val. - gyventojų priėmi-mas,

11-13 val. - išvyka į svarbiau-sius seniūnijos objektus,

13-15 val. - rajono mero A. Blažio ir Savivaldybės admi-nistracijos susitikimas su se-niūnijos darbuotojais. Šios ir kitų dienų tikslas - vietoje įver-tinti, kaip vyksta darbas seniū-nijų biudžetinėse įstaigose, pa-žiūrėti, kaip tvarkoma miestelių, gyvenviečių aplinka.

☑ Šiandien Kavoliškio ir Skemų kultūros namuose vyks koncertai, skirti Motinos die-nai. Aleksandravėlės, Žiobiškio, Onušio, Kazlišio, Salų, Lukštų kultūros namuose - šios gražiausios pavasario šventės popietės.

☑ Nuo šiandien iki ge-gužės 15 dienos Viešosios bib-liotekos Vaikų literatūros sky-riuje veiks paroda "Meilė mo-tinai lietuvių vaikų poezijoje". Kviečiame užsukti.

☑ Nuo šiandien iki ge-gužės mėnesio pabaigos Laib-galių ir Kavoliškio kultūros na-muose - gegužinės pamaldos. Taigi kultūros įstaigose ne vien šokama ir dainuojama.

☑ Gegužės 2 d. koncertai Motinos dienos proga vyks Še-tekšnų (15 val.), Panemunio (16 val.), Suvainišio (14 val.), Laibgalių (19 val.) kultūros na-muose. Motinos šventė 13 val. bus švenčiama Pandėlio kultū-ros namuose. Aleksandravėlės kultūros namuose 16 val. vyks pagyvenusių žmonių vakaronė. Rokiškio teatro rūmuose 17 val. koncertuos pusbroliai Aliukai ir sesutė.

☑ Gegužės 3 d. 12 val. Motinos šventė vyks Pakriauinių kultūros namuose. Kaip sako-ma, geriau vėliau, negu niekad.

GEGUŽĖ

P	3	10	17	24	31
A	4	11	18	25	
T	5	12	19	26	
K	6	13	20	27	
P	7	14	21	28	
Š	1	8	15	22	29
S	2	9	16	23	30

Šeštadienis, gegužės 1 d.

Šiandien saulė tekėjo 4.41 val.,
leisis 19.52 val.

Dienos ilgumas 15.11 val.

Pilnatis nuo balandžio 30 d.
iki gegužės 8 d.

Tauras 04.20 - 05.21

05.01 Gražina, Vydmantė, Zigmantas
(Zigmas), Žilvinas
Tarptautinė darbininkų diena

Orai

Šeštadienis:
debesuota, aukščiausia temperatūra -
7 laipsniai šilumos, žemiausia - 1 šalčio.

Sekmadienis:
debesuota su pragiedruliais, dieną - iki 8 laipsnių
šilumos, naktį galimos šalnos iki minus 3 laipsnių.

Pirmadienis:
debesuota su pragiedruliais, temperatūra -
nuo 1 iki 7 laipsnių šilumos.

05.02 Anastasas, Eidmintas, Gytis, Meilė
Motinos diena
05.03 Aldevinas, Arvydas, Jaunius, Juvenalis,
Kantvydė, Pilypas.

